

Latvijas Bankas noteikumu projekts "Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu"

Nosaukums	Latvijas Bankas noteikumi "Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu"
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Tiek izdoti saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 50. panta pirmo un otro daļu.
Mērķis un būtība	<p>Kredītiestāžu likuma 50. panta pirmā daļa paredz deleģējumu Latvijas Bankai noteikt Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulā (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (turpmāk – Regula Nr. 575/2013) paredzētās izvēles iespējas attiecībā uz prudenciālo prasību noteikšanu šīs regulas noteikumu piemērošanai. Savukārt Kredītiestāžu likuma 50. panta otrā daļa paredz Latvijas Bankai tiesības nolūkā nodrošināt kredītiestāžu darbību atbilstoši šā likuma un tieši piemērojamo Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām papildus noteikt kredītiestāžu darbību regulējošas prasības jomās, kuras netiek regulētas saskaņā ar Regulu Nr. 575/2013, attiecībā uz Latvijas finanšu sistēmai, tai skaitā kredītiestāžu darbībai, piemītošiem specifiskiem riskiem, lai mazinātu kredītiestāžu darbības riskus un aizsargātu kreditoru intereses, kā arī noteikt prasības, kas izriet no Eiropas Centrālās bankas vai Eiropas Banku iestādes pieņemtajiem lēmumiem, pamatnostādnēm un ieteikumiem, lai nodrošinātu dalībvalstīs vienotu, efektīvu un konstruktīvu uzraudzības praksi, ņemot vērā Eiropas finanšu uzraudzības sistēmas pārrobežu darbības raksturu.</p> <p>Latvijas Bankas noteikumu projekts "Noteikumi par tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos par prudenciālajām prasībām paredzēto izvēles iespēju piemērošanu" izstrādāts ar mērķi noteikt Regulā Nr. 575/2013 paredzētās izvēles iespējas attiecībā uz prudenciālo prasību noteikšanu šīs regulas noteikumu piemērošanai Latvijas Republikā. Noteikumu projekts nosaka arī Komisijas 2014. gada 10. oktobra Deleģētajā regulā (ES) 2015/61, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz likviditātes seguma prasību kredītiestādēm (turpmāk – Deleģētā regula Nr. 2015/61) paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā, ņemot vērā, ka minētā regula izdota, pamatojoties uz Regulā Nr. 575/2013 noteikto deleģējumu.</p>

	<p>Lai nodrošinātu vienotu pieeju Regulā Nr. 575/2013 un Deleģētajā regulā Nr. 2015/61 paredzēto izvēles iespēju piemērošanai Vienotajā uzraudzības mehānismā iesaistītajās dalībvalstīs, to kompetentajām iestādēm ir saistoša Eiropas Centrālās bankas 2017. gada 4. aprīļa Pamatnostādne (ES) 2017/697 par to, kā attiecībā uz mazāk nozīmīgām iestādēm nacionālās kompetentās iestādes īsteno Savienības tiesību aktos noteiktās izvēles iespējas un rīcības brīvības (ECB/2017/9) (turpmāk – ECB pamatnostādne Nr. 2017/697), kā arī Eiropas Centrālās bankas 2022. gada 25. marta Pamatnostādne (ES) 2022/508, ar ko groza Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādni (ES) 2017/697 par to, kā attiecībā uz mazāk nozīmīgām iestādēm nacionālās kompetentās iestādes īsteno Savienības tiesību aktos noteiktās izvēles iespējas un rīcības brīvības (ECB/2017/9) (ECB/2022/12) (turpmāk – ECB pamatnostādne Nr. 2022/508).</p> <p>Noteikumu projektā paredzētās izvēles iespējas būs saistošas Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm, izņemot nozīmīgās uzraudzītās kredītiestādes Kredītiestāžu likuma 1. panta pirmās daļas 67. punkta izpratnē, Kredītiestāžu likuma 11.² pantā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un tām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kuras minētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulas (ES) 2019/2033 par prudenčuālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014 (turpmāk – Regula Nr. 2019/2033) 1. panta 2. un 5. punktā, (turpmāk kopā – iestāde). Noteikumi būs saistoši ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kuras minētas Regulas Nr. 2019/2033 1. panta 2. un 5. punktā, ņemot vērā Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 3. panta trešo daļu, kas nosaka, ka tām piemēro Kredītiestāžu likumā un uz tā pamata Latvijas Bankas izdotajos noteikumos paredzētās prudenčuālās prasības.</p> <p>Noteikumu projektā paredzētās izvēles iespējas nav saistošas Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm, kas ir nozīmīgās uzraudzītās kredītiestādes Kredītiestāžu likuma 1. panta pirmās daļas 67. punkta izpratnē, jo Regulā Nr. 575/2013 un Deleģētajā regulā Nr. 2015/61 paredzētās izvēles iespējas ir noteiktas tām saistošajā Eiropas Centrālās bankas 2016. gada 14. marta Regulā (ES) 2016/445 par Savienības tiesību aktos noteikto izvēles iespēju un rīcības brīvības īstenošanu (ECB/2016/4). Minētā Eiropas Centrālās bankas regula ir grozīta ar Eiropas Centrālās bankas 2022. gada 25. marta Regulu (ES) 2022/504, ar ko groza Regulu (ES) 2016/445</p>
--	--

	<p>par Savienības tiesību aktos noteikto izvēles iespēju un rīcības brīvības īstenošanu (ECB/2016/4) (ECB/2022/14).</p> <p>Šobrīd nav tādu Latvijas Republikā reģistrētu ieguldījumu brokeru sabiedrību, kuras minētas Kredītiestāžu likuma 11.² pantā un Regulas Nr. 2019/2033 1. panta 2. un 5. punktā.</p> <p>Noteikumu projekts, tostarp, ņemot vērā ECB pamatnostādni Nr. 2017/697 un ECB pamatnostādni Nr. 2022/508:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nosaka prasību pirmā līmeņa pamata kapitālu laikā līdz 2023. gada 31. decembrim samazināt par atliktā nodokļa aktīviem, kuru realizācija ir atkarīga no peļņas gūšanas nākotnē un kuri izveidojušies pirms 2014. gada 1. janvāra, 100 % apmērā; 2) nosaka atbrīvojumus no lielo riska darījumu ierobežojumiem, tostarp prasības saņemt Latvijas Bankas atļauju neierobežot riska darījumus ar iestādes mātes sabiedrību, iestādes meitas sabiedrībām vai iestādes mātes sabiedrības citām meitas sabiedrībām, ja minētās sabiedrības ir pakļautas konsolidētajai uzraudzībai, kurai pakļauta arī pati iestāde. Noteikumu projekta 6.1. apakšpunktā minētās ārvalstis, kurās konsolidētā uzraudzība notiek saskaņā ar prasībām, kas ir līdzvērtīgas Eiropas Savienībā noteiktajām prasībām, ir noteiktas ar Komisijas 2021. gada 1. oktobra Īstenošanas lēmumu (ES) 2021/1753 par dažu trešo valstu un teritoriju uzraudzības un regulatīvo prasību līdzvērtīgumu, lai riska darījumiem piemērotu pieeju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 575/2013; 3) nosaka prasību piemērot 1250 % riska pakāpi lielākajai no šādām summām – būtiskas līdzdalības nefinanšu sektora uzņēmumos apmēram, kas pārsniedz 15 % no iestādes atbilstošā kapitāla, vai būtiskas līdzdalības nefinanšu sektora uzņēmumos kopējam apmēram, kas pārsniedz 60 % no iestādes atbilstošā kapitāla; 4) attiecībā uz likviditātes rādītāju aprēķinu nosaka nosacījumus dalībvalsts Kredītiestāžu likuma 1. panta 44. punkta izpratnē vai ārvalsts galveno akciju indeksu identificēšanai un nošķirtu aktīvu apgrūtinājuma termiņa noteikšanai, kā arī nosacījumus attiecībā uz nepieciešamā stabilā finansējuma koeficientu noteikšanu ārpusbilances riska darījumiem; 5) pārņem Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 22. decembra normatīvajos noteikumos Nr. 243 "Normatīvie noteikumi par konsolidācijas metodēm" noteiktās izvēles iespējas attiecībā uz konsolidācijas grupā ietveramo komercsabiedrību konsolidācijas metožu piemērošanu. Noteikumu projekta 2. un 3. punktā un
--	--

	<p>7.2.1. apakšpunktā minētā pilnas konsolidācijas metode ir aprakstīta Komisijas 2008. gada 3. novembra Regulas (EK) Nr. 1126/2008, ar ko pieņem vairākus starptautiskos grāmatvedības standartus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1606/2002, 10. Starptautiskā Finanšu pārskatu standarta B pielikuma B86 punktā. Līdz ar šā noteikumu projekta stāšanos spēkā minētie normatīvie noteikumi zaudēs spēku;</p> <p>6) turpmāk neparedz prasību piemērot 100 % riska pakāpi, rēķinot riska darījumu, kas ir nodrošināti ar hipotēku uz Latvijā reģistrētu komerciālo nekustamo īpašumu, riska svērto vērtību saskaņā ar Regulas Nr. 575/2013 126. pantu. Minētā prasība par riska pakāpes piemērošanu izslēgta no noteikumiem, jo, ņemot vērā Regulas Nr. 575/2013 124. pantā noteikto prasību par tās regulāru (vismaz reizi gadā) pārskatīšanu, tā turpmāk tiks noteikta ar Latvijas Bankas padomes lēmumu, kas ļaus izvairīties no nepieciešamības veikt grozījumus noteikumos ik reizi, kad tiks mainīts riska pakāpes apmērs. Minētais Latvijas Bankas padomes lēmums tiks publicēts oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", kā arī informācija par noteiktās riska pakāpes apmēru atbilstoši Regulas Nr. 575/2013 124. pantam tiks publicēta Eiropas Banku iestādes tīmekļvietnē un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas tīmekļvietnē.</p>
Legitīmais mērķis	<p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai veicinātu vienotu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai attiecībā uz Regulā Nr. 575/2013 un Deleģētajā regulā Nr. 2015/61 (turpmāk – tieši piemērojamie Eiropas Savienības tiesību akti) paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā. Noteikumu projekts ir izstrādāts, lai nodrošinātu tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā, ņemot vērā ECB pamatnostādņē Nr. 2017/697 un ECB pamatnostādņē Nr. 2022/697 noteikto vienoto pieeju tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos paredzēto izvēles iespēju piemērošanai Vienotajā uzraudzības mehānismā iesaistītajās dalībvalstīs.</p>
Samērīgums	<p>Tieši piemērojamie Eiropas Savienības tiesību akti paredz izvēles iespējas attiecībā uz prudenciālo prasību noteikšanu šo tiesību aktu noteikumu piemērošanai, kā arī paredz pienākumu Latvijas Bankai noteikt minētajos tiesību aktos paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā.</p> <p>Minētās izvēles iespējas noteiktas, ņemot vērā Latvijas Bankai saistošo ECB pamatnostādni Nr. 2017/697 un ECB pamatnostādni Nr. 2022/508.</p>

	<p>Tiesību norma atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (vienota pieeja attiecībā uz tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā). Otrkārt, atbilstošākais veids, kā noteikt tirgus dalībniekiem vienotas un saistošas prasības, tādējādi nodrošinot vienotu tirgus dalībnieku izpratni un pieeju attiecībā uz tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu. Turklāt minētās izvēles iespējas ierobežo ECB pamatnostādne Nr. 2017/697 un ECB pamatnostādne Nr. 2022/508, atbilstoši kurām noteikumu projekts izstrādāts.</p> <p>Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, sabiedrības ieguvums būs lielāks par papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi no vienotas pieejas attiecībā uz tieši piemērojamajos Eiropas Savienības tiesību aktos paredzēto izvēles iespēju piemērošanu Latvijas Republikā un līdz ar to arī no stabilāka finanšu sektora.</p>
Spēkā stāšanās	Nākamajā dienā pēc publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu izdošana nerada ietekmi uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Ar noteikumu projektu netiek ieviestas jaunas prasības attiecībā uz izvēles iespējām, proti, tiek saglabātas pašlaik spēkā jau esošās prasības attiecībā uz izvēles iespējām.
Saistītie dokumenti	Līdz ar noteikumu projekta stāšanos spēkā spēku zaudēs Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 20. oktobra normatīvie noteikumi Nr. 193 "Normatīvie noteikumi par Eiropas Savienības tieši piemērojamajos tiesību aktos par prudenācijām prasībām paredzēto izvēles iespēju un pārejas periodu piemērošanu" un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 22. decembra normatīvie noteikumi Nr. 243 "Normatīvie noteikumi par konsolidācijas metodēm".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un par to būs iespējama sabiedrības līdzdalība,

	<p>tādējādi nodrošinot ieinteresētajām pusēm iespēju līdzdarboties noteikumu projekta izstrādē.</p> <p>Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tiks informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija un kredītiestādes, kuras nav Latvijas Finanšu nozares asociācijas biedres.</p> <p>Noteikumi pēc apstiprināšanas Latvijas Bankas padomes sēdē tiks publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", lai būtu pieejami visām personām, kuru tiesības tie var ietekmēt.</p>
Saskaņošanas rezultāti	<p>Saskaņošanas procesā un sabiedrības līdzdalības gaitā saņemto priekšlikumu, ieteikumu, iebildumu vai komentāru apkopojums par noteikumu projektu tiks aktualizēts pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.</p>